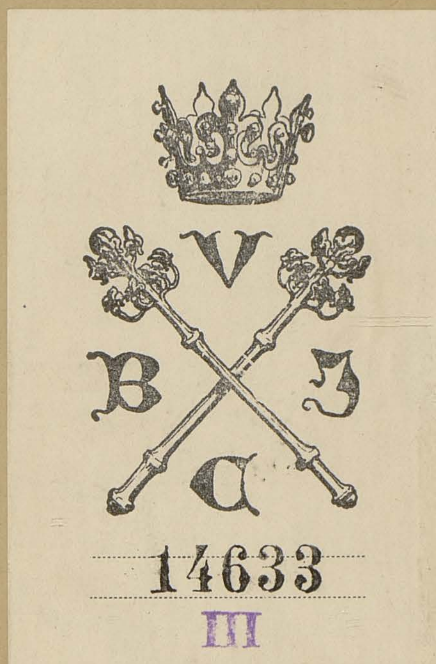
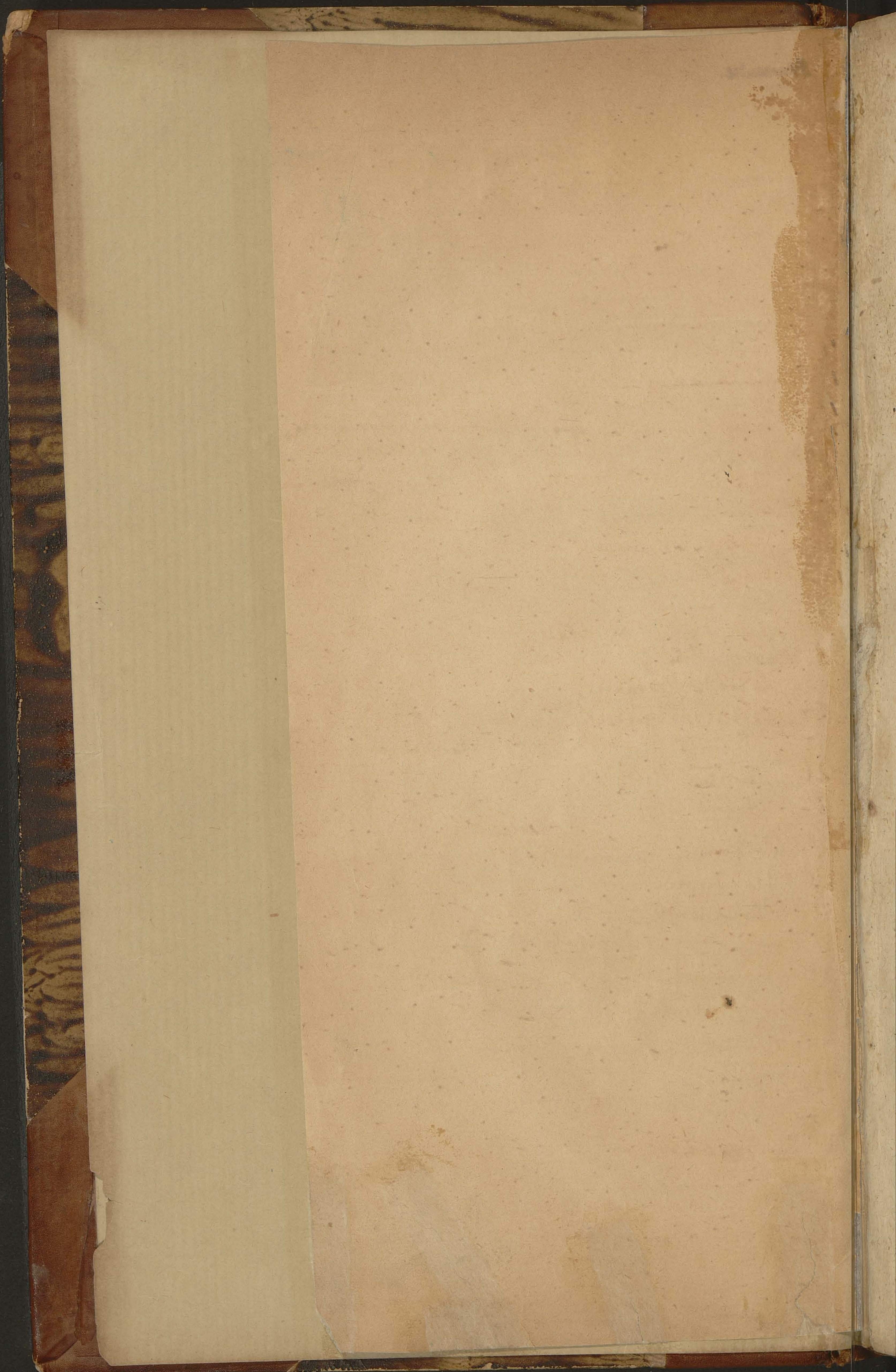
Na nowo oprawiono w r. 1936.

Starzeński — Przeradzki.
Faber — Koch —
— — 33½. Wolański z Matuszewiczami.
4. Giedroyć. Wolański, Matuszewicz.
5. Wolański — Giedroyć.
6. Wirmser. Stefani — Banhoffer
7. Modzelewski, Stefani. Janowicze. Korsakowska
8. Banhoffer — Wirmser —
9. Wirzer — Banhoffer
~~10. Borstowski Xaw.~~ zob. 14633. III. t. IV. nr. 17.
11. Banhoffer — Wirmzer.
12. Białopiotrowicz — Brygidki.
13. Kłokocki — Gnatowski.
14. Kościół Brzeski — ~~Jezu~~ Tyzgotowski. Wygonowska.
15. Brygidki.
16. Przeździecki — Weremczyński — Chrapowicki. Skirien
17. Romer. — Bernardynki — Krzywobłocki.
18. Ogiński. Mamroczy.
19. Borch — Plater —
20. Dulicz —
21. Sawiński — Wołodkowicz.
22. Srzedowicki.
23. Liebe. Herman.
24. Ekonomia Grodzieńska —
25. Poźniak — Wołodkowicz. Marcinowski.
26. Starostwo Haieńskie.
27. Augustów — Ekon. Grodzieńska — Dankiewicz.
Karlewicz.
28. Tołoczko — Kamieński.
29. Szaniawski.
30. Baranowski —
31 — — Osmiatowski.
32. Cosnowski — Ozarowski — Kalinowski.
33. Sylwestrowicz —
34. Pomiński. — Gören. — Grabowski.
35. Grabowski
36 Tomatis — Bookman.
37. Grodno —

9 flor.

SPRAWA

Miaſta Auguſtowa w Podlaſiu,

Z

Ekonomią J. K. Mci Grodzieńſką, a ſzczególniey z JP. Marcinem Dankiewiczem Skarbnikiem teyże Ekonomii Generalnym Plenipotentem, oraz JP. Karlewiczem Ekonomicznym Jnſtygctorem, do którey Miaſto Auguſtów przypozwało i Plenipotenta Ekonomicznego, bo może ſię to w Sprawie okaże: że Zwierzchność Naywyżſza Ekonomiczna, zawſze przez Miaſto Auguſtów z ſentymentów ſprawiedliwości i ludzkości ſzanowana, nie miała zamiarów czynić ſprzeciwieńſtwa Dekretowi Aſſeſſorſkiemu, i nie zechce na ſiebie przyiąc zdrożnych kroków Plenipotenta; Nie wyparta albowiem to ieſt prawda, iż nayſolennieyſza nawet Plenipotencya nie nadaie mocy do czynienia ſprzeciwienia Dekretowi oczewiſtemu nie poruſzonemu, Naywyżſzych Juryzdykcyi.

Rzecz sama w takowym Obiekcie i skardze.

ZE JPP. Dankiewicz, wraz z Karlewiczem swoim, i Zwierzchności Ekonomiczney Jmieniem, sądzoney Dekretem oczewistym Assessorskim w R. 1788. Marca 8. dnia dla Miasta Augustowa do boru. łąk, i Gruntów Rehabicyi, po tysiącznych na Gruncie przed Kommissyą tłumaczeniach, iuż to Prawa o Rehabicyach piszącego, iuż to z krytyką oczewistego Assessorskiego Dekretu, iuż to Dokumentów Miastu Augustowi służących, Dekretem oczewistym Kommissarskim w R. 1788. 10. Septembra przeciętych, tudzież po uchyleniu żądanego in Assessorio przed uskutecznieniem Rehabicyi oczewistego Wyroku, w końcu teyże Rehabicyi Sądowi Kommissarskiemu uskutecznić nie do-

puścili, a tym samym dwoiakie tak Dekretowi oczewistemu Assesorskiemu, iako też oczewistemu Kommissarskiemu sprzeciwieństwo dopełnili.

§§.

Przepowiedziana Treść Skargi, następnemi kwestyonować się nie mogącemi, probuie się Dowodami w takowym Explikacyi rozłożeniu:

Nayprzód: Okaże Miasto Augustów, co ma nadanym, i czego aż do Roku 1772. w nieprzerwanym było dzierżeniu.

Powtóre: Wyświeci, co Ekonomia z pod tego Nadania bezprawnie za Dekretem 1772. Kommissarskim zaięła.

Potrzecie: Dowiedzie, do czego Dekret Assessorski 1788. żadnemu nie uległy tłumaczeniu, przeznaczył Rehabicyą.

Poczwarte: Przekona, że Plenipotenci Ekanomiczni tysiączne nieprzyzwoite czyniąc na Sądzie Kommissarskim zboczne wyskoki, istotną tak Dekretowi Assessorskiemu, iako też Kommissarskiemu uskutecznić chcącemu Dekret Assessorski, kontrawencyą uczynili.

Dla tego tym sposobem Miasto Augustów przedsiębierze swoię Explikacyą, aby wcześnie odbić tysiączne zdrożne zarzuty, od Plenipotentów Ekonomicznych, nad potrzebę Sprawy pewnie użyć się miane, a ktore przed Sądem Kommissarskim narzucone od tychże Plenipotentow zostały.

Co do Pierwszego.

Zadney to Kwestyi niepodpada, że Miasto Augustów w Podlasiu początkowo przez Króla Zygmunta Augusta, na 127. Włokach lokowane, i Prawem Magdeburskim zaszczycone zostało.

Lecz toż Miasto na tey swoiey pierwszey Exdotacyi pomieścić się nie mogąc, gdy wygonu nie miało, gdy niedostatek Sianożęci i łąk cierpiało, gdy będąc nad samą rzeką Nietą osadzone tysiącznym prześladowaniom Leśniczych Puszczy Grodzieńskiey poddane zostało, bo skoro iakakolwiek sztuka Bydła przeszła na tamtą stronę rzeki Niety do Puszczy Grodzieńskiey, tak natychmiast Osoczniki ie chwytali, i podług swego upodobania opłacać kazali. Temi przykremi pobudkami znaglone Miasto Augustów udało się z prozbą do Króla Zygmunta Augusta, o nadanie sobie trzech obrębów: Zarnowo, Turówka, i Biernatki, zowiących się, 74. Włok w sobie maiących, łąk Bieli zowiących się po obapół rzeki Nety, i Boru ćwierć mili od rzeki Niety w Puszczę Grodzieńską.

Wspaniały Zygmunt August, dotąd za obszerne swoie nadania od Narodu Litewskiego i Koronnego wielbiony Król, a ludzkości i Wolności nieodstępny zawsze Przyiaciel; Na podania tego wszystkiego, to iest: trzech Obrębów, Boru łąk dla Miasta Augustowa naznaczył Rewizorów, a szczególniey Wołłowicza, którzy:

1563.

1563. 8. Januarii na Grunt ziechawszy, te trzy Obręby Turówka, Biernatki, i Zarnowko, 74. Włoki w sobie maiące, i łąki Bieli zowiące się, Miastu podali, i też łąki ograniczyli, w tym sposobie: = *To iest na toy storonie hde Mesto sedyt, poczawszy od Młynów aż do reczki ku Sełu Mete po reczku Strumień; A po druhoy storonie Mety pry berehu Puszczy Horodenskoy, także od Mostu Mestkoho aż do reczki Kolnicy, kotoraia idet z Ozera Kolna, a wpadywaiet w reku Metu.*

Względem zaś boru, ponieważ wszystkie Puszcze były w zawiadowaniu P. Dewoyny Generalnego Łowczego, odłożyli tę rzecz do iego rozrządzenia. *Widzieć Akt Rewizorski.*

Po którym Akcie ostatniey Dewoyna Starosta Piński, i ten Bór Miastu podał i zupełnie odgraniczył.

Po tych nastąpionych przez Wołłowicza i Dewoyne podaniach i odgraniczeniach dla Miasta Augustowa, trzech Obrębów, łąk Bieli i boru, przyszli Mieszczanie Augustowscy powtórnie do Króla Augusta Zygmunta o potwierdzenie Dzieł Rewizorskich, i o nadanie sobie tego wszytkiego wiecznością. Jakoż ten Wspaniały Król nachylił się do prozby Mieszczan Łaskawie,

1564. 3. *Junii wydanym Przywileiem potwierdził i nadał, który z Metryk wyięty. Czytać.*

Wyrazy zaś tego Przywileiu na przeświadczenie, że bor nie na Pastwiska, ale wiecznością nadany, i że przez Dewoyny ograniczony przed Unią został, przytaczamy: =

1mo. *Ze ograniczony bor, i Pan Starosta Piński* (to iest Dewoyna) *powedeł pered Nami: że tot bor za Rekoiu Metoju protiw onoho Mesta nad toiu Rekoiu, i od Reki Mety na czwert mili wedaiuczy to byty bez szkody Naszoie im zawesły i podaty weleł, i na to im List swoy dał.*

Który List czasu Inkursyi Tatarskiey zaginiony został, iak

1661. przez Mieszczan w Brańsku zaniesiony Manifest.

2do. Ze Mieszczanie Augustowscy, nie na Pasze, ale na wieczność boru nadania prosili: = *Abyśmy tyie try Obruby pomenenyie, i też onyie Beli nad Rekoiu Metoju, im zawedenyie potomuż, i toho boru protiw Mesta za Rekoiu Metoju na czwert mili, ku tomu Mestu Augustowskomu im Listom Naszym na wecznost potwierdzili.*

3tio. Ze podług ograniczenia na wieczność do wszelkiego użytku bor i łąki nadane: = *My z Łaski Naszoie Hospodarskiie na czołombitie ich to czyneczy pry tom wsim ich zostawili, i sim Listom Naszym zostawuiem, maiut Meszczane Mesta Auhustowskoho tyże try Obruby Gruntu Naszoho Zarnowo, Turnowka, i Bernatki, w kotorych Wołok 74. także Beli obapół Reki Mety czerez P. Hryharya Wołłowicza im podanyie i zawedenyie, i też boru za Rekoiu Metojn protiw Mesta na czwert mili na sebe derżały i toho używały wecznemi czasy.* — Na drugim mieyscu w końcu, tak pisze tenże Przywiley: = *A tyie Wsi Zemli i Grunty, iako perwy im podanyie 127. Wołok tak i w tych troch Obrubach 74. Wołoki, po tomuż Beli nad Rekoiu Metoju wo wsem po tych Hranicach, iako onym Gruntów z pomery Wołocznoie, Stenami i Kopcami położono, a Beli pomenenyie od tych Posłańców Naszych i bor za Rekoiu Metoiu protiw Mesta od P. Dewoyna im ohraniczon iest, prywernuliieśmo, i pryworoczaiem* i po-

i podaiem sim Naszym Listom, pod wsiakuiu wolnost i posłnszeństwo, Prawo i pod Wolnost, i prysud Mestki.

Z tych textów Przywileiu, pewnie Sąd skonwinkowany, że skoro bor pod dzierżenie i używanie Miastu, i pod wszelką własność, wolność, i posłuszeństwo wiecznie oddany, tym samym nie na iedną Paszę Bydła.

I to też trzeba, żeby Sąd zanotował: iż Król ograniczone ćwierć mili boru nadał, i gdy to ograniczenie naynieszczęśliwszym dla Miasta przypadkiem zaginęło, Znaków granicznych Possessyi, i dowodów dalszych Granice wpieraiących słuchać należy, o czym poniży.

Ten iedyny dowod do Aktorstwa boru i łąk nad rzeką Nietą aż do rzeki Kolnicy przynosi Miasto, dowod naysolennieyszy, bo Przed-Uniowy, bo konfirmacyami wszystkich Królów, i Dekretem oczewistym Sądu Nayiaśnieyszego 1788. utwierdzony.

Spodziewam się iednak, że i przeciwko niemu będą rzucane pociski, które na stronie iako niesilne zostaną.

Teraz co do Aktorstwa łąk za rzeką Kolnicą aż do Jeziorka Sosnówki czyli Slepego, równie nad rzeką Nietą leżących, taki dowód równie Przed-Uniowy Miasto Augustów przynosi.

Już to iest z produkowanego powyżey Przywileiu 1564. na łąki Beli Miastu Augustowowi nadanego, że też łąki po tey stronie rzeki Niety, gdzie Miasto siedzi, zacząwszy od Młynów Mieyskich aż za Sioło Nietę po rzekę Strumień rozciągały się, po tym atoli nadaniu, gdy Rewizorowie Królewscy Grunta Wsi Nety, w którey teraz z górą 100. iest Poddaństwa do Starostwa Augustowskiego należącey wymierzali podówczas łąk Mieyskich na milę dobrą nad rzeką Nietą od Miasta Augustowa z pod pierwszego nadania, zaięli i do teyże Wsi Nety przyłączyli. Czym Mieszczanie Augustowscy widząc się być skrzywdzonemi, udali się z prożbą do tegoż Króla Zygmunta Augusta, ażeby im Zamiana za wzięte łąki, dana była. Jakoż Król Sprawiedliwy, zalecił Rewizorom swoim Dybowskiemu i Pilichowskiemu, aby Zamianę uczynili za rzeką Kolnicą. Widzieć R.

1568. 8. Marca Króla Zygmunta Augusta Reskrypt, i ony czytaiąc uważać to szczególnie, że łąki im zabrane z pod nadawczedo Przywileiu, i że Zamianę dać zalecono za rzeką Kolnicą w Puszczy Grodzieńskiey.

Wyiazdu Rewizorskiego zatym Reskryptem nie składa Miasto Augustów ani podania, i Przywileiu potwierdzaiącego też podanie, bo to wszystko przypadek zatracił, iak świadczy:

1661. W Brańsku zaniesiony Manifest.

To tylko niech Sąd zanotuie, że ten Reskrypt, iest zlecenie do Zamiany łąk z pod Przywileiu 1564. do Miasta Niety odebranych, a zatym Aktorstwo łąk za Kolnicą opiera się na Przywileiu R. 1564. bo gdyby Miasto nie miało nadanych łąk za Przywileiem 1564. nie byłoby za co Zamiany dawać.

Niedostatek atoli Listu Podawczego wesprzemy Exekucyą onego przez zatrzymanie górą dwuwieczney Possessyi, i Traktatem Unii, który i za Listami, i bez Listów, wszelkie Possessye wieczyście utwierdził.

Ten to święty i nieporuszony Traktat Unii dwoch wolnych Narodów Litwy z Koroną, i wcielaiący Ziemię Podlaską od Litwy do Korony,

do Korony, w tym sposobie Obywatelom tey Ziemi iakieykolwiek kondycyi y Stanu, darowizny y zamiany takim naysolennieyszym utwierdził zaręczeniem. Vol: 2. fol: 747. Tit: O Ziemi Podlaskiey *Nadto wszystkie darowizny y Zamiany wszystkie, także Przywileie wszystkie, dla zasług wiernych ktorychkolwiek Osob, na ktorych Dobrach naszych uczynione wszystkie inne listy y Przywileia, iakimkolwiek Językiem pisane y z iakieykolwiek przyczyny od Przodkow naszych Krolow Polskich y od nas samych choćby też pod pieczęcią Kancellaryi naszey albo W. X. Lit: wyszły, y ktorych y ktorymkolwiek, zawołania Osobom dane &c. te wszyskie y każde z osobna rzeczy pomienione we wszystkich y każdych z osobna klauzulach punkciech y kondycyach iako są w sobie opisane y punktualne, wszakże tak aby osobność pospolitości, a pospolitość osobności wniczym nie odeymowała rownie y nie zgwałcenie chcemy być zachowane y też będziem chować &c.*

Gdy więc ten traktat wszystkie naymocniey darowizny, zamiany, Przywileia we wszystkich ich Klauzulach y punkciech utwierdził, nikt zatym ani przeciwko ich mocy mowić ani ku ruinie ich dążyć niema Prawa chyba razem na traktat Unii nie opatrznie targałby się

Tenże Traktat Unii folio 774. wszystkie Possessye na ktore by nawet Listow nie było rownie naymocniey utwierdził. *A ktoby z Przodkow swych niemaiąc Listow co gruntow y każdey possessyi iakimkolwiek Imieniem nazwanych trzymał, pozywał, takowy tę takową swoią własność y bez Listow iako za Listy ma wiecznie trzymać &c.*

Gdyby więc nawet Mieszczanie Augustowscy y Listow nie mieli (iak maią) tedy ich by sama przed Uniowa Possessya broniła od wszelkiey natarczywości Ekonomiczney teraz zaś oni przystępuią do okazania Possessyi swoiey gurą dwuwieczney tak w Borze ograniczonym nadanym Miastu, iako też w Łąkach za Rzeką Kolnicą zamianą oddanych aż po Iezioro Sosnowką.

Possessya Boru dowodząca się aż po Rzekę kolnice do Roku 1772. gwałtownego przez Ekonomią Zaboru.

Marcin Dulski Ststa Augustowski przez Zawiadowce swego Lesniczego Albrychta niemca zaczął Puszcze mieyską pustoszyć, oto gdy poszli Mieszczanie Augustowscy że skagą do Krola, ktorą w takich zanieśli wyrazach *Skarżą się też Ciż to mieszczanie iako wielką krzywdę cierpią od Albrychta Niemca sprawcy towarow Lesnych, strony odeymowonia y pustoszenia lasow &c.* Czytać. na te skargę wydany.

1578. *R. 13. Januarii Reskrypt Krola Stefana.*

Z ktorego zawsze wywiązuie się że Puszczy za Rzeką Nieto y całego Boru używaniu byli.

Daley Possessyą tegoż Boru, przymieście Augustowie ciągłą probuiem zwłasnychże Ekonomicznych dowodow.

1636. R. Rewizorowie Krolewscy Jasaykowski, Pac y Białłozor do Ekomicznych Leśnictw ziechawszy taką Leśnictwu Perstuńskiemu spisali Granicę; *Poczyna się Puszcza od Rzeki Bobry y boru Miastu Lipskiemu na danego bokiem przy Kopcach Mieyskich y przy Granicy Dwora Krasnego Boru z JW. Chreptowiczem, od Rzeki Bobry do Rzeki Lebiedziny do Koziey Szyi do Lipek, do Rzeki mety ztamtąd do Kolna Jeziora, tąż Rzeczką Kolnicą aż do Granicy Augustowskiey, w poprzek Rzeki Kuniehy przez Jezioro Sayno do Rzeki Klonowicy y przewozu kray Jeziora Douspudzkiego &c.*

Widzieć w tym mieyscu Mappę y uwazać naniey że pote wszystkie Termina zgodnie z tym opisaniem Rewizyi, to iest po Rzekę kolnicę wychodzącą z Jeżiora kolna, po Sayno Jezioro, po Rzekę klonowice kopcami oznaczona Granica Augustowka przypiera, na dowod tey prawdy niech złoży Ekonomia swą dawnieyszą Mappę Geometryce sporządzoną a rzecz się naywidoczniey obiaśni.

Nie tylko w tym iednym texcie Rewizya Isaykowskiego, wspomina Granice Puszczy czyli Boru Augustowa, ale y winnych bo opisuiąc Rewizorowie ostępy tak o Puszczy Augustowskiey napisali. *Czarnego Lasu od Granicy Puszczy Miastu Augustowi nadaney wzdłuż mil dwie a woprzek mila.*

Te tedy wyrazy naywidoczniey okazuią że Puszcza Augustowska Possessyonalna wowczas przypierała do Czarnego Lasu między Jeziorami Saynem y Kolnem leżącego.

Ze zaś między Saynem a Białym Ieziorami Czarny Las nie leży tylko Bor to taż Rewizya świadczy przez słowa. *Osobliwie Boru samego iadąc z Wołkusza do Augostowa wzdłuż mil 7. apoprzek mil 5.*

W innym zaś mieyscu przepisuiąc regułę pilnowania, ta Rewizyą osocznikom, kładzie termina Graniczne poki Puzcze Krolewskie się kończą y poki oni pilnować maią przez słowa. *Ci pomienieni Osocznicy ze Wsi Kurianowicz Bohatyrow y Markowicz, Kwatery swey Ostępow opisanych Puszczy y Borow wzdłuż na mil 7. a poprzek mil 5. począwszy od Bobry Rzeki y Lebiedziny Rzeki po Jezioro Kolno y Sayno Jezioro przez Czarny Las po Granice Augustowskie Mieyską y Rudą na Rzece Sciebrze pilnować powinni.*

J ztey więc Rewizyi naywidoczniey Granica Puszczy Augustowskiey przez Dewoyne położona okazuie się y że Miasto w Possessyi tey wowczas było to tąż Rewizyą poświadcza. *Czytać Rewizyą.*

Ktorey Rewizyi uymować wiary Ekonomia niezechce, boto iey iest własny dowod, bo wspieraiąc się na owym wygrywała sprawy z Scypionem, Xciem Czartoryiskim, Sufsczyńskiemi y dalszemi, gdyby nawet Plenipotenci, y nadwątlić powagi nie wolnie tey Rewizyi usiłowali tedy Prawo 1677. mowi za mocą iey ktore szczegulnie tęz Rewizyą utwierdziło, ktora to Konstyt: nowych naznaczaiąc Rewizorow tak do nich rzekła. *Ktorzy do wszystkich ziechawszy Leśnictw sprawią się podług Instrukcyi z Kancellaryi naszey daney y wszystkie do dawnego Reducent porządku podług rewizyi dawnych przez Ur: Jsaykowskiego Łowczego W. X. Lit: y Ur: Białłozora Marszałka Upit: odprawiony.* V. 5. fol: 526. Tit: Kommissya do Leśnictw W. X. Lit.

Skoro więc za model Rewizya Isaykowska przez Miasto Cytowana dana była nowym Rewizorom, tym samym w swoiey mocy nie naruszenie zachowana y utwierdzona iż została, każdy to iasno poznaie.

Wlat kilkadziesiąt po tey rewizyi gdy Miasto Augustow od Starosty swego roznych przykrości zaczeło do świadczać, pozwało go o wszystko do Assessoryi Koronney y znim R,

1681. taki co do Puszczy y Pastwisk zyskało oczewisty Dekret w słowach *Aparte Autem altera fluvii neta in confiniis Magni Ducatus Lithvaniæ ditionum in quarta Partæ milliaris, circa usum fundi la us Slepy Dicti & Czarny Las atque Pascuorum plenariæ Cives Augustovienses ut & in aliis juxta sua Privilegia conservarunt.* Miało także Sprawę Miasto z Żembockim Ststą Augustowski oto iż on Bor y Las Mieyski Przywileiami nadany wycinał, że Pszczoły y Barcie Mieyskie sobie przywłaszczał, &c. w ktorey skardze podobnie.

1690. R. 7. Maia Dekret oczewisty Assessorski Koron: feruiąc. swe zdanie całkiem Starostę od tego Boru od sądził, a ony Miastu iako podług Przywileiow należący ze wszystkim użytkim przysądził

Czy-

Czytać ten oczewisty Dekret, iako istotny Dowod na Aktorstwo y używanie Lasu y Boru Przywileiami nadanego.

Nie można gruntownieyszego przynieść dowodu na Possessyą Puszczy Mieyskieyy w niey będącego maleńkiego Bagna czyli Ieziorka iak oczewiste Assessorskie Dekreta ktore tez possessye y Aktorstwo nie wątpliwe utwierdziły y poświadczyły.

Ze zaś Puszczy czyli Boru Mieyskiego Possessya y rozciągłość przypierała, az do Rzeki Kolnicy z Ieziora Koina idącey o tym przeświadcza Dekret Kommissarski, między Miastem Augustowem a JXX. Kamendulami wowczas za funduszem Lesznictwa Perstuńskiego Dziedzicami nie kwestyonowanemi oczewiście ferowany.

Sprawa zaś przed Sądem Kommissarskim oto była że XX. Kamedulie dozwolili Obuchowiczowi Rudnikowi na Rzece Graniczney Kolnicy rudę postawić y groblie usypać, przez usypanie ktorey grobli, Łąki y grunta Miasta Augustowa w gurze będące zalane zostały, Miasto tedy wprowadziło Sprawę o rozkopanie grobli co y wygrało. Czytać.

1692. *R.* 25. *Aug: Dekret Kommissarski*, y *wnim* na Miasta Augustowa skargę, po odbytey wizyi taką decyzyą. *Ponieważ to się evidenter pokazuie iż ta Rudnia stoiąc na Rzece Kolnicy in fundo Leśnictwa Perstuńskiego brzegi Miasta Augustowskiego zaymuię Łąki y Lasy zalewa iakośmy na oko widzieli, z czego sobie Mieszczanie szkodę nie mają pretenduią &c. Przeto uważaiąc ażeby każdy circa integritatem własności swoiey zostawał, nayprzod konserwuiąc in integro Authoritatem & immunitates jurium & Privilegiorum fundationis Miasta JKMc Augustowa od Nayiaś. Krolow Polskich nadanych, aby iuxta thenorem ich Miasto Augustow przy swoich Granicach zostawało y powagą nie naruszoną Praw swoich się cieszyło. Przeto te Rudnie znieść y wodę albo Rzeczkę Kolnice starym Meatem puścić, także y groble ktora wode respektem Rudni trzyma, Mieszczanie Augustowscy swoim kosztem przybytności Osocznikow Leśnictwa Perstuńskiego, (ktorzy Duktu swego tey Rzeczki postrzegać y onym te Rzeczkę prowadzić maią rozkopali na kazuie &c.* ten Dekret w Oryginale składamy y w Extrakie oblaty 1758. z Grodu Goniądzkiego, ta Rudnia in satisfactionem Dekretowi na tychmiast zniesiona została y dotąd nie exystuie okazywane tylko czasu wyprowadzenia Kommissyi zuzle bytność iey przeświadczały, y dotą te Uroczysko Obuchowszczyzna nie przemiennie trwa.

Ten Dekret czytaiąc kto nie będzie przekonanym, że Granica Puszczy Miasta Augustowa y Łąk po Rzekę Kolnice wyżey Obuchowszczyzny przypierała, a wtym mieyscu wezwać należy rewizyi Isaykowskiego nastałey 1636. R, ktora kładąc Krolewską Granice dla Leśnictwa perstuńskiego, z Ieziora Kolna Rzeką Kolnicą ono każe dopoty iść, poki nie zacznie się Granica Augustowska, a Dekret 1692. R. świadczy że wyżey Obuchowszczyzny zaczyna się, nad Kolnicą Grenica Augustowska, te więc dwa obok siebie położone dowody relative y nader stosownie maiące się, zdolne są przekonać Sąd o Aktorstwie y ciągłey Possessyi Boru y Puszczy Miasta Augustowa aż po rzekę Kolnice.

Nie przerwanie byli w Possessyi Puszczy tey Mieszczanie, y gdy Osocznicy Krolewscy zaczeli przechodzić Granice wowczas Miasto złożywszy Przywileie swoie w Kamerze zyskało od JW. Grabowskiego Podskarbiego Koronego, zalecenie ażeby deputowani od Leśnictw granice Miasta Augustowa zrewidowali. *Czytać.*

1740. *R.* 18. *Listop: Oryginalną Deklaracyą JW. Grabowskiego Podskarbiego Koronnego*, zawiaduiącego Kamerą Krolewską z zaleceniem ażeby nawet potaże wolno było palić Miastu.

Zatym reskryptem Kamery y za zleceniem JP. Preysa Generalnego Podłowczego, ziechał Maiewski Pisarz Łowiectwa, granice czyli trybę graniczną Puszczy Augustowskiey z Krolewską między Rzeką Kolnicą y Ieziorem Saynem będącą w przytomności Osski ponowił y że na tey trybiekopce się nayduią zaświadczył. *Czytać.*

1741. *R.* 23. *Marca te ponowienie Maiewskiego* ktore na dowod Possessyi, Miasta w tym mieyscu Puszczy nie zbitym iest Argumentem, ani ganić mogą Plenipotenci Ekonomiczni tego Dowodu do probac yi Possessyi używaiącego się, wszakże to Officialista Ekonomiczny ziechawszy razem z osoką za dyspozycyą Kamery przyświadczył pewność granicy, trybu, Kopcow y Possessyi Mieyskiey. mogąz następni Officialiści ganic swego Antecessora dzieło. Po tym obiezdzie Maiewskiego Krol August III. pozwolił w Borze zabiałemi brzegami grunta rozrabiać, most na białych brzegach y karczme ufundować Przywileiem swoim w Roku.

1754. 4. 9bra wydanym a ten Przywiley rownie Possessyi za białemi brzegami dowodzi.

Nie baw nie potym obiezdzie Maiewskiego y Przywileiu wypadł reskrypt Krolewski wyznaczaiący Między Miastem Augustowem a Ekonomią Kommisyą, na ktorey gdy Miasto Dukt przed Kommissarzami oprowadziło tedy idąc wszędzie Kopcami z iedney strony Ieziora Sayna do Rzeki Kolnicy, zgodnię z obiazdem Maiewskiego a zdrugiey strony tegoż Ieziora *Sayna* do Rzeki Klonowicy, gdzie nawest nie był Maiewski bo tu zawsze nie zaprzeczona nawet Granica była, probowało wszędzie aktualney swoiey Possessyi o czym Dekret Kommissarski R.

1759. R Marca zapadły, y na tychmiast Feria 4. post festum S. Lucæ Ewangeliste w Wąsoszu oblatowany swiadczy przez słowa. *Jakoż Sławetni Mieszczanie Augustowscy wnosili, że według Przywileiow y Praw ich wszędy nad Rzeką Netą zobu stron, y po obie stronie Kolnicy Łąki Ich są własne w gure aż poki ich Dukt Mieyski przez Bor u Rzeki Kolnicy na dniu piątkowym ukończył się y w Possessyi o nych zostaią.*

Y ten więc Dekret z powyższemi dowodami złączony nie zbitą pewność o Possessyi Boru, y aż po Kopce Mieyskie przynoszą do Sądu, iużby może do tych czas ten interess był zupełnie między Miastem a Ekonomią ukończony, gdyby wowczas sprowadzony od Ekonomii JP. Olizarowicz podsędek Grodziński. po Duktach y reduktach po odbytych kontrowersyach przed nastąpić maiącym oczewistym Dekretem kompletu nie zerwał y zkommissyi nie odiechał. o *czym tenże Dekret swiadczy.*

Taką tedy Descendencyą wyprobowawszy Possessyi Boru y Puszczy Mieyskiey przez dwa wieki przystępuiem teraz do okazania iaka była.

Possessya Łąk zamięnych za Rzeką Kolnicą aż do daty Dekretu 1772. *niestannego skassowanego.*

Wiedzieć nayprzod ma Sąd że te Łąki za Rzeką Kolnicą nad Rzeką Netą aż do Jeziorka zwanego Sosnowki rozciągaiące się, po nastałym ich Miastu (za Łąki potey stronie mety gdzie miasto siedzi po Rzekę Strumien wzięte), zamianą oddaniu, wraz ie Mieszczanie między siebie do każdego Placu podzielili bo ma Ssd wiedzieć iż procz tych Łąk nad Rzeką Netą żadnych innych w obrębie swoim nie maią.

Y to

Y to też Sąd niech zanotuie, że w tych Łąkach za Kolnicą leżących, dwa nayduią się Uroczyska pryncypalnieysze Promiszcza y Sosnowką, z wymienieniem w bielach czyli łąkach Augustowskich żeby wie dział, iż gdy będziem do tych Uroczysk stosować Dokumenta. żeby ie Sąd brał za służące do Sianożęci leżących za Rzeką Kolnicą.

Y to rowney potrzebuie uwagi Sądowey, że każdy plac w Mieście Augustowie miał dwie łąki, iedną bliższą, to iest: przed Rzeką Kolnicą y to nader szczupłą, drugą dalszą za Rzeką Kolnicą, y tę obszernieyszą lecz w gatunku podleyszym, bo Sąd wyczyta w Dokumentach, że przedaże Placow bywały z bliższą y dalszą łąką, ta więc dalsza wspomniona rozumie się za Kolnicą.

O tych przepowiadzianych prawdach składaiące się od Roku 1571. do Roku 1770. Sztuk 48. Dokumentow, częścią Praw przedażnych, częścią Dekretow w Magistracie między Mieszczanami zapadłych o łąki za Rzeką Kolnicą w Uroczyskach Promiszczu Sosnowku, y y dalszych będących; a ktore de data & Actu w ten druk nie umieszczamy, ale osobny ich Summaryusz do Kancellaryi oddaiem.

W tym zaś mieyscu odwołuiem się tylko do zaświadczenia Plenipotenta Ekonomicznego JP. Dankiewicza przytomnego na Kommissyi przez niego zerwaney, Że Miasto kilka set tych Praw przedażnych na łąki za Kolnicą leżące składało, nadto okazywało Xięgi Mieyskie oryginalne, w ktorych do Tysiąca Tranzakcyi y Dekretow między Mieszczanami o też łąki zapadłych przed Sądem Kommissarskim znaydowało się.

Taki więc dowod dwu-wieczney nieprzerwaney gdy okazuiem Possessyi zapewne żaden umysł powątpiwać nie będzie o aktualney Mieszczan Possessyi w tych łąkach aż do R. 1772.

Z tych kilkudziesiąt złożonych Dokumentow, niektore tylko szczegulniey wymienim dla istotnieyszego przeświadczenia Sądu, ze Uroczysko Sosnowo y Promiska leżą za Rzeką Kolnicą.

1721. 14. Junii od Gudanowskiego Piotrowskiemu Zięciowi y Corcę, y powtornie 1730. 18. Febr: w Aktach Magdeburskich zaaktykowane Prawo na *Łąki Zakolnicą idąc do Sosnowki u kawała.*

Z tego tedy Prawa widocznie to się okazuie, że zakolnicą Uroczyska kawał y Sosnowki nayduią się.

Że zaś Sos nowka Uroczysko z Promiskiem obok leży to Prawo przedażne.

1688. 29. 8bra od Kaspra Pleski Janowi Szcześniukowi wydane świadczy, w słowach: *iż przedał łąkę iedną u Promisk alias Sosnowki w miedzach leżącą z iedney strony &c.*

Że zaś t łąki Zakolnicą leżące przez Mieszczan dwu wiecznym lat przeciągiem zapossydowane rozciągaią się aż do Jeziorka Sosnowki, od ktorego Uroczysko Sosnowka nazywa się, y na dowod, że przy tym Jeziorze terminuią się łąki Mieyskie, o tym nie wyparte daie świadectwo. Roku

1639. 16. Junii od Anarzeia Olchowskiego alias Nadolnego, Sławetnemu Janowi Goraiowi z Zarnowa wydane Prawo te maiące wyrazy: *Iż przedał łąkę od Placu Oycowskiego nad samym Ieziorem Sosnowem, w końcu łąk Stanisława Tokarczyka y Mateusza Ponasza &c.*

Te Prawo czasu agituiącey się Kommissyi nawet w Xiędze przyznań okazywane było, ktore teraz w dawnym Extrakcie składamy.

Gdy więc z tak istotną probacyą Possessyi swoich Miasto Augustow przychodzi, gdy okazuie termin wyprzeć się niemogący łąk za kolnicą przy Jeziorku sosnowym, gdy śrzodkuiące termina od Rzeki kolnicy do Jeziorka sosnowego, iako to: Promiszcze, Sosnowka, Kawał, y dalsze kilkadziesiąt Dokumentami probuiem y nawzaiem

na te Possessye gdy Ekonomia żadnych nie składa dowodow, ani skargi nawet o zabor; rozumiemy, że dowody Mieyskie za nayistotnieysze przyiętemi będą do utwierdzenia Aktorstwa Possessyą dwu-wieczną exekwowanego.

Z dalszą, względem tychże łąk za kolnicą Possessyi, postępuiem probacyą. Około R. 1688. zaczął JX. Jan Śliżewski Proboszcz Augustowski gwałty y wiolencye czynić tak dalece, że dwanaście stogow Siana na Uroczysku Promiskach y Sosnowce, ktore leżą za kolnicą, Miastu zabrał, o co przez Miasto zamanifestowany, a pośledniey do Assessoryi Koronney zapozwany został, gdzie Miasto zyskało tych łąk wieczyste przysądzenie. *Widzieć Manifest y Dekret Assessorski.*

W tym właśnie czasie Rewizorowie od Rzplitey przez Konstytucyą 1685. V. 5. f. 754. Tit: Kommissya do Leśnictw W. X. Lit. wyznaczeni byli pod prezydencyą Jana Gorzyńskiego Łowczego W. X. Lit: z mocą nawet zaspokaiania dyfferencyi, słowa Prawa: *Ponieważ Konstyt: 1677. o Kommissyach y Ordynacyi do Leśnictw naszych uspokoienia dyfferencyi między Dobrami naszemi y Ziemskiemi nie przyszła do effektu. tedy przy Ur. Janie Gorzyńskim Łowczym W. X. Lit. Staroście Starogardzkim z Kancellaryi naszey naznaczemy Kommissarzow, ktorzy powinni będą ziechawszy do Leśnictw sprawić się według teyże Konst: A. 1677. y wszystkie w granicach z Szlachtą uspokoić dysferencye.*

Kommissarze ci z Seymu gdy wyiechali w Roku 1688. na Granice Leśnictwa Perstuńskiego z łąkami Augustowskiemi za Rzeką Kolnicą po Jezioro sosnowe leżącemi, podowczas Zwierzchność Ekonomiczna żadney względem tychże łąk kwestyi nie czyniła; Mieszczanie zaś Augustowscy będąc spokoyni swoiey własności, upraszali tylko Sądu Kommissarskiego o utwierdzenie listu zamiennego w Roku 1568. od Krola Zygmunta Augusta im na te łąki służącego; iakoż Ciż Kommissarze będąc na gruncie y widząc słuszną Mieszczan Augustowskich prozbę, ten list zamienny iako z Possessyą łąk przez Ekonomią w owczas niekwestyonawanych zgodny w całku utwierdzili przez taki wyraz na grzbiecie tego zamiennego listu nayduiący się.

Roku 1688. *Mca Aug: dnia* 21. *przed Nami Kommissarzami J. K. Mci y całey Rzplitey do Leśnictw W. X. Lit. przy wyieździe naszym na na Granice Miasta Augustowa, do Leśnictwa Perstuńskiego ten List Miasto Augustowskie produkowało, ktory apprabatur. J. Gorzeński Łowczy W. X. Lit: Kommissarz J. K. Mci y Rzplitey, X. Marcyan Bogusław Wołłowicz Kanonik Wileński Sekretarz y Kommissarz J. K. Mci y Rzplitey, Władysław Mylenheym Łowczy Nadw: W. X. Lit. Kommissarz.* Widzieć ten List w Oryginale y w Extrakcie oblaty 1758. w Grodzie Goniądzkim.

Gdy tę niewątpliwą prawdę okazuiem, że Dokument 1568. na łąki za kolnicą Miastu Augustowi wydany przez Kommissarzow Seymowych, ktorych moc nieograniczona była, został na gruncie utwierdzony, a tym samym Possessya nie wątpliwie wyiaśniona, nie rozumiem, żeby przeciwko tak solenney approbacyi y wyświadczeniu Possessyi mogła co Ekonomia powiedzieć.

Składamy ieszcze tu dowod pewney Possessyi rych łąk za kolnicą aż po granicę Krasnoborską do Jeziora Sosnowki, oto kiedy JP. Lenczewski Kommissarz Krasnoborski był kazał łąki Mieyskie pokosić y pobrać. podowczas Mieszczanie dowodząc łąk zamiennych Possessyi, in ordine ubeśpieczenia teyże Possessyi dwa Listy upominalne, ieden

1763. *od Xcia Prymasa, drugi* 1764. *od Krola Jmci wraz po Koronacyi zyskali.*

Z tych

Z tych dwoch Listow upominalnych to iaśnie się wywięzuie, że Possessya łąk aż do granicy Krasnoborskiey przypiera, że ta granica między Puszczą Krasnoborską a łąkami Mieyskiemi spokoynie była dochowywana, y raz tylko przez Kommissarza inscio dziedzica Krasnoborskiego inkwietowana, lecz nigdy w aktorstwie nie burzona. Wiedzieć albowiem należy, iż do części tych łąk, w Części tylko y to nie wielkiey Puszcza Ekonomiczna przypiera, a w znaczniey-szey nierownie części do tychże łąk Possessya Krasnoborska dotyka się, o czym teraz na wyieździe Kommissarskim tak Chłopi Ekonomiczni, iako też Chłopi Krasnoborscy niewątpliwe y zgodne dali świadectwo, y nawet tę prawdę przytomny tu na Sądzie Ekonomiczny Plenipotent i na gruncie nayduiący się potwierdzi, ieźli Przyiacielem iest Prawdy.

Wnosić tedy należy, że iak między łąkami Mieyskiemi y Krasnoborskiemi Possessyami niemasz Kwestyi, tak też iey trwożyć y Plenipotenci Ekonomiczni respectivè swoiey Possessyi nie będą, ile kiedy przeciwko niey oczywisty, nieporuszony Sądu Kommissarskiego 1688. składamy Dekret, Dokument Mieyski na zamiane y nastałą za nim Possessyą na gruncie utwierdzaiący, chyba żeby wcześnie chcieli układać plantę po zabraniu cudzych łąk do akkwizycyi cudzego gruntu do tychże łąk przytykaiącego. Sam nawet Dekret ow to spraktykowany 1772. Kommissarski Kontumacyiny pewnym iest tak na Possessyą boru po Kopce, iakoteż łąk za Rzeką Kolnicą dowodem, bo to wszystko z pod Possessyi Miasta wyiął. *Widzieć ten Dekret w Kopii legalizowaney przez Sąd Kommissarski.*

N O T A.

Kończąc wyiaśnienie dowodow Miasto Augustow tak na Aktorstwo, iako też na Possessyą boru y łąk zapytuie się Plenipotentow Ekonomicznych izali Ekonomia zawsze maiąca troskliwą o całość Dobr swoich Administracyą, maiąc kilkanaście dawnieyszych Rewizyi, Kommissyi, Lustracyi, choć raz pozywała Miasto o te łąki za kolnicą y bor przez Dewoyne ograniczony, żadnego Dekretu na to nie pokażą, co większa nawet żadnego dawnego Manifestu, iakże Sąd ma wierzyć impressyom Plenipotentow Ekonomicznych, że Miasto gwałtem łąki y las zabrało, kiedy skargi naymnieyszey o zabor nie było.

Przeciwnie zaś Miasto Augustow składa Przywiley nadawczy 1564. na bor ograniczony y łąki do Rzeki Kolnicy rozciągaiące się, składa List na zamianę łąk za Kolnicą, gruntuiący się na pierwszym 1564. Przywileiu, składa dowody nie tylko swoie na Possessyą dwuwieczną boru y łąk, ale nadto składa dowody własne Ekonomiczne 1636. Rewizyą Jsaykowskiego Prawem 1677. y 1685. utwierdzoną; składa Dekreta Kommissarskie 1688. y 1692. 1759. obiazd 1741. to więc składaiąc, sprawiedliwą ma nadzieię, że gołosnowne Illacye, tysiączne bez fundamentu obiekcye y chęć podobania się w Plenipotentach przez obrażaiące sprawiedliwość obroty przeważy.

Okazawszy Miasto Augustow do czego ma Aktorstwo, y czego było w Possessyi dwu-wieczney, okazuie teraz

Punkt Drugi.

W dowodzeniu co temnż Miastu Ekonomia Grodzieńska za Dekretem 1772. 3. y 14. Aug: ferowanym in contumaciam zapadłym, odebrała.

Do okazania tego Punktu dość iest tenże Dekret 1772. Kommissarski przeczytać, ktoren we dwoch Kategoryach zapadły to świadczy, że od łąk za Kolnicą leżących, dla tego Miasto Augustow odsądził, że też Miasto żadnego Dokumentu nie złożyło, iakże miało składać

 kiedy

kiedy nie stawało. Co zaś więcey niesprawiedliwie tenże Dekret wymienił, że tylko w Puszczy Perstuńskiey te nayduią się łąki, kiedy one y z krasnym borem graniczą. Względem Boru powiedział, że Przywiley nadawczy dla Przed-uniowey daty tylko szanuie, ale z pod niego bor y łąki po Rzekę Kolnicę aż do Rzeki Nety Ekonomii za pretensye przysądza. *Widzieć ten Dekret Kommissarski iuż skassowany, dla wiodomości wiele on zabrał z pod Possessyi Miasta in contumaciam boru y łąk.*

Dowiedziawszy się zatym z tegoż Dekretu, co Ekonomia Miastu zabrała, teraz rozważyć.

Punkt Trzeci.

Doczego Dekret Assessorski Miastu Augustowowi sądził Rehabicyą?

Dowodzić, co Dekret Assessorski przez Rehabicyą przysądził Miastu, naylepiey można Dekretu tegoż słowy, ktore są takie: *Ktorzy to Kommissarze &c. Juryzdykcyą swoią według Prawa ufundowawszy, ażeby nie zważaiąc na niestanność ktoreykolwiek Strony, nayprzod Grunta za Dekretem Kommissarskim 1772. Mca Aug: 14 Miastu Augustowowi przez Administracyą Ekonomiii naszey Grodzieńskiey odięte, nazad do Possessyi togoż Miasta Augustowa per Rehabilitionem przywrocili, y podali.*

Jasno zatym opiewa tenże Dekret, iż do tego wszystkiego Rehabicya sądzona, cokolwiek zaięto zostało Dekretem 1772. Miastu.

Ani też mogł Dekret Assessorski inney dawać Rehabicyi, iak tylko do tego wszystkiego, cokolwiek nieprawny Dekret zaiął, bo taki iest głos Prawa Art: 40. z Roz: 4.

Gdyby się to trafiło, żeby Urząd &c. w niestaniu Strony pozwaney za upornym wskazaniem swoim nieprawnie albo w takiey rzeczy, ktoraby Sądowi iego nie należała, dał komu odprawę wwiązanie w Imienie albo w ktorykolwiek grunt &c. a ieżliby się z oczywistego mowienia Strony Załobney z Urzędem to nieprawne wskazanie ktorego Urzędu pokazało, tedy takowy wskaz ma być podniesion, y na stronę odłożon, y tak ukrzywdzonemu ma być wywiązanie dano, y ono Jmienie albo grunt odsądzony zaś iemu przywrocon &c.

Przystosować teraz należy przypadek tey Sprawy do wyroku Prawa, Ekonomia za Dekretem Niestannym 1772. łąki, bor, y wszystkie Grunta po tamtey stronie Rzeki Nety y Kolnicy, bezprawnie zaięła, ten Dekret Kommissarski przez Sąd Assessorski po oczywistym Stron mowieniu skassowany został, y wywiązanie czyli Rehabicya z pod niego decydowana, do tego więc wszystkiego co ten Dekret 1772. obiął, y decydowana Dekretem Assessorskim została, następować była podług Prawa powinna Rehabicya.

Lecz w tey mierze iako Plenipotenci Ekonomiczni uczynili kontrawencyą Dekretowi Assessorskiemu, to okaże

Punkt Czwarty.

Nie przekłada Miasto Augustow tych okoliczności ktore przed wyprowadzeniem Sądu Kommissarskiego przez Plenipotentow na Strucie Aktu Kommissarskiego czynione były, to tylko okazuie co w samym ziechaniu na zerwanie tego Aktu, i uczynienie kontrawencyi Dekretowi Assessorskiemu dopełnili. ——

Po ziechaniu się w Roku przeszłym 1788. na D. 10. 7bra Sądu Kommissarskiego do Miasta Augustowa, i po zawołanym Aktoracie Miasta, prze-

przeciwko Ekonomii Pilnuiący wowczas od Ekonomii Jnteressu JPP. Ciemnołońskich Palestrant Kom: Skarbowey Litt: i Karlewicz Jnstygator Ekonomiczny, widząc czytelny Dekret Assessorski nakazuiący ante omnia Rehabicyą, przez Sąd Kommissarski, wszystkiego tego cokolwiek Dekret 1772. zaiął. Za żądaniem teyże Rehabicyi od Miasta Augustowa, i z proźbą iżby Sąd na Wizyą zabranych Gruntow Miastu wyiechał, ciż assystuiący od Ekonomii Ciemnołoński i Karlewicz, chętnie zgodzili się na odbycie Wizyi in ordyne uskutecznić się maiącey Rehabicyi. O tym Dekret Kommissarski —

1788. 10. 7bra zapadły, świadczy w Słowach: — *Jn procedendo za oświadczeniem od Miasta Augustowa iż gdy do uskutecznienia Dekretu Assessorskiego, wporządku przeznaczoney Rehabicyi, Wizya zabranych gruntow iest potrzebna, dzieło Sądu Kommissarskiego, od oney ma brać początek, wzaiemnie od Ekonomii JKMmci po ogłoszeniu, iż powinney Dekretowi Assessorskiemu Satysfakcyi wniczym uporną nie iest, ani porządkom tymże Dekretom przepisanym sprzeciwia się, Sąd Kommissyi Graniezney, i z natury Sprawy, i z zezwolenia Stron potrzebną znayduiąc wizyą na te mieysca ktore pod Rehabicyą podchodzić zgodnie z Dekretem Assessorskim maią, deklarowawszy w dniu dzisieyszym rozpoczęcie oney determinuie.*

Z tego pierwiastkowego Submittowania się Ekonomii, inaczey nikt nie wnosiłby, iak że po odbytey zabranych gruntow wizyi tradycya Jch na rzecz Augustowa Miasta bez sprzeczki nastąpi.

Lecz w cale inna rzecz nastąpiła, albowiem za przybyciem JP. Dankiewicza Generalnego Plenipotenta Ekonomicznego (ktory na ten Akt przybył, po zerwaniu przez siebie Kommissyi między XX. Kamedułami Wigierskiemi, a Szlachtą Tołoczkowską, a na ktorey był Kommissarzem) inny krztałt obrotow nastał; uplantował albowiem sobie tenże JP. Dankiewicz, ażeby Rehabicyi nie dopuście, żeby Dekretowi Assessorskiemu kontrawencyą uczynić, a to Celem przysłużenia się Dzierżawcy klucza Szczeberskiego, ktoremu trzyletni kontrakt w Roku przyszłym na S. Jan kończy się, żeby tedy on nie miał ani wsianie, ani w propinacyi szkody przez odeyście łąk i boru w ktorym dwie karczmy po R. 1772. postawione, trzeba było wszystkich natężyć sprężyn do nie dania Rehabicyi, a do zatrzymania Possessyi aż do S. Jana.

Z taką tedy Systemmą przyiechawszy JP. Dankiewicz do Miasta Augustowa, mimo zgodzenie się na pierwszym dniu przez JPP. Ciemnołońskiego i Karlewicza, na Rehabicyą iak byli powinni, i za co posledniey dyzgustowani byli, takie czynił JP. Plenipotent zakroie. *Nayprzod* mowił że Dekret Assessorski dał do tego tylko Rehabicyą co Przywiley 1564. R. nadał Miastu, a zatym żądał przy Rehabicyi kognicyi całey sprawy oczewiście, i przy Rehabicyi uskutecznienia całkowitego Dzieła Kommissarskiego przez zasypanie kopcow. *Powtore* mowił, że Dekret 1772. nie iest wcałku przez Sąd Assessorski podniesiony, ale tylko w połowie, co zaś do łąk za rzeką Kolnicą wcałku utwierdzony, *Potrzecie* rożne kwestye Dokumentow i Duktu przy Rehabicyi wprowadzał.

Na to porządkiem Miasto odpowiedziało. *Nayprzod*, że Possessye boru y łąk, tak przed rzeką Kolnicą iako też za rzeką Kolnicą, nie na czym innym wspieraią się, iak tylko na Przywileiu 1564 i zamianie 1568. na łąki za kolnicą służącey, twor swoy z Przywileiu nadawczego biorącey, a zatym dana Rehabicya do Przywileiem obiętych

 gruntow

gruntow i wypływaiących zniego zamiennych łąk, nie inaczey rozumieć się powinna, iak tylko do tego wszystkiego co Dekret R. 1772. Kommissarski zaiął, bo tak Dekret 1788. Assessorski napisał: *Nayprzod grunta za Dekretem 1772. 14. Aug: Miastu Augustowowi przez Administracyą Ekonomii naszey Grodzieńskiey odięte nazad do Possessyi tegoż Miasta Naszego Augustowa per Rehabitionem przywrocili y podali.* ——

Bo tak Prawo Artykułu 40. z Roz: 4. mieć chce że nayprzod do rzeczy nieprawnym Dekretem zaiętey ma być wywiązanie dane, a potym wolność o też rzecz mowienia per principale dozwolona. —— *A temu komu za takowym niesłusznym wskazaniem w wiązanie było dano, zuowu wolne mowienie z Stroną ieśli on zechce ma być zachowane.*

Przy złożeniu tego Prawa, w nosiło Miasto Augustow, że dać mu trzeba Rehabicyą do tego wszystkiego co Dekret 1772. zaiął, ieśli zaś Miasto co nad swoie Dokumenta więcey trzymało, wolność mowienia o to zostanie Ekonomii per principale.

Zwłaszcza że tenże Dekret Assessorski daiący Rehabicyą —— tak daley napisał —— w Regule Sądowi Kommissarskiemu, co on ma robić po uskutecznieniu Rehabicyi Słowa —— *Po ktorym podaniu (przez Rehabicyą) do odgraniczenia tychże Gruntow Mieyskich, od naszych Ekonomicznych przystąpili, a potym wrozpoznanie wszelkich między Stronami proceduiącemi zachodzących sporow granicznych weszli i one wedle złożonych pro et contra duwodow; oraz Jnkwizycyi i Wizyi przez się wyexpediować się powinney finalnie rozsądzili, My Krόl Decernimus.*

Już tedy widocznie z Reguły, tym Dekretem Assessorskim przepisaney okazuie się, że nie przed Rehabicyą rozsądzać spory Stron i dowody, ale po Rehabicyi należało, a ztąd nayniesłusznieysza prośba Plenipotenta Ekonomicznego była ozłożenie pryncypalnego wyroku oczewistego przed Rehabicyą i zasypanie Kopcow, ktorych kopcow zasypanie po rozsądzeniu całkowitey Sprawy iż następuie to ——

Artykuł 2. z Roz: 9. o Sądach Podkomorskich i Kommissarskich, pisząc tak zaleca —— *A zapozwy wyiechawszy Podkomorzy na grunt Pienny, i oglądawszy dowod Prawa listow i znakow granicznych i świadkow czyie listy lepsze, i znaki graniczne pewnicysze, i świadki słusznieysze, te Strone ma ku dowodowi przypuścić, a wysłuchawszy dowodu według Statutu ma grunt pienny i granice skażać kopce i graniczne znaki uczynić.*

Jakże mogł Plenipotent Ekonomiczny żądać oczewistego wyroku przed Rehabicyą, albo zasypania Kopcow, gdy do ustanowienia wyroku w Sprawie Graniczney nie tylko wizya gruntu znaków granicznych, ale ich rozkopanie, i czy są rzetelne doświadczenie, ale nad to Examina, Jnkwizycye, Probacye Dokumentów, nakoniec przysięga potrebne były: czego Sąd Kommissarski przez Rehabicyą nie mógł robić, bo Rehabicyą iest wyrokiem Akcessoryinym nie rozsądkiem oczywistym, bo Sąd Assessorski po Rehabicyi to wszystko uskutecznić zalecił.

Powtore doniosło Miasto Sądowi Kommissarskiemu, że Dekret 1772. całkiem iest skassowany, y z pod niego Rehabicya dana, bo nawet w połowie iżby był utrzymany co do łąk za Kolnicą tego wyrazu w Dekrecie Assessorskim nie ma, owszem grzechem iest wmawiać to w Dekret, czego on nie zaymuie, y nawet nie godzi się tak sądzić o Dekrecie Assessorskim, żeby on w całku znalazłszy zły Dekret 1772. w połowie tylko go kassował, bo Art: 40. z Roz: 4. iedne Prawo co do Rehabicyi w całym Statucie wszystko to, cokolwiek Dekret nieprawny zaiął, Stronie powrocić dysponuie.

Namie-

Namienić należy Miastu tę okoliczność, iakim to obrotem Plenipotent Ekonomiczny wprowadził do Sądu Kommissarskiego; oto dowodząc on, że Dekret 1772. co do łąk za Kolnicą nie iest przesądzony donosił, iż ten Dekret był przed Sądem Assessorskim składany, y co do łąk za Kolnicą utwierdzony y nienaruszony.

W tym Punkcie odwołuie się do pamięci Sądu Nayiaśn: że w przeszłey Kadencyi, wraz po zawołanym Aktoracie Miasta Augustowa przeciwko Ekonomii, stanęło też Miasto o Reprodukcyą owego to 1772. Dekretu, iako twórce wszystkiego złego podowczas JP. Dankiewicz zrzekł się iego publicznie u Sądu, y że go nie ma oświadczył.

Jakże mogł go Sąd Assessorski utwierdzać lub approbować w połowie gdy go nie widział, y iak można przeciwko widoczności wmawiać na Sądzie Kommissarskim bytność onego na Sądzie Assessorskim, gdy Dekret Assessorski iako po zrzeczeniu się Plenipotenta Dekretu 1772. po nie reprodukowaniu onego całkiem go uczylił, y z pod niego Rehabicyą uznał.

Jednakże za mocą tego to Dekretu 1772. stawał Plenipotent Ekonomiczny teraz na Kommissyi, y żeby z pod onego Rehabicya nie następowała, żądał to kontrowersya w Dekrecie Kommissarskim wypisana świadczy. —— *Podobnie gdy Dekret Kommissarski* (to iest 1772.) *z powagi swoiey żadnemu przesądowi nieuległy, przez Dekret Assessorski przeistoczonym nie został, y to tylko co wzmienionym Dekretem względem kognicyi Przywileiu in Originali w owczas nie będącego, zasuspendowanym zostało, Sąd Assessorski biorąc pod kognicyą dalszych swoich, a od oznaczeń Przywileiu oddzielnych nie złożywszy Judykatow, żadnego względem osądzonych tym Dekretem Punktow nie zostawił præjudicyow, zkąd gdy odięta Possessya Miastu Augustowi nad Przywiley utrzymywana, a Dekretem oczywistym Kommissarskim Kommissarskim skonkludowana, pod uwagę żadnego dalszego Sądu iść nie mogąc, z porządku Sądowi ninieyszemu do żadney kognicyi poruczono nie została, y przeto to tylko co około kognicyi Przywileiu do Sądu Assessorskiego doszło, a z tamtąd Sądowi ninieyszemu zlecono, mogąc na rzecz Miasta Augustowa być użytym, mowienia iemu o własność Przywileiem nadaną, nie zaś roszczenia pretensyi o Possessyą, nad Przywiley za Dekretem Kommissarskim odiętą udziela wolności &c.* w końcu mowił: *Ze Rehabicya tego co nad Przywiley Miastu zaiętym być mogło, nie zaś co Dekret Kommissarski* (1772.) *z Własności Ekonomiczney odiął, następować powinna.* ——

Przystosować tę Kontrowersyą plenipotenta Ekonomicznego do Dekretu Assessorskiego 1788. tak piszącego —— *Nayprzrod Grunta za Dekretem Kommissarskim 1772. 14. Aug: Miastu Augustowowi przez Administracyą Ekonomii naszey Grodzieńskiey odięte, nazad do Possessyi tegoż Miasta Augustowa per Rehabitionem przywrocili y podali.* ——

Gdzie w tym Dekrecie iest taki wyraz, żeby tylko część gruntu była oddana, a część zatrzymana przy Ekonomii, gdzie tu daley taki wyraz, że w połowie utwierdzony Dekret Kommissarski 1772. ktory nawet oczywistym utytułowano, w końcu czy mogł nawet Dekret Assessorski kłaść ten przedział w niebytności tego to 1772. Dekretu na Sądzie, bo go Plenipotent Ekonomiczny nie produkował, bo go się w Sądzie Assessorskim zrzekł, bo go nie miał za dowod, znaiąc sam być go naynielegalnieyszym, gwałtownie przez Ułanow y Zołnierzy wyexekwowanym, to więc czego się wstydził przed Sądem Assessorskim pokazać, y czego zrzekł się, na strucie Rehabycyi za naysilnieyszy śmiał używać dowod, y ie-

szcze z krytyką Dekretu Assessorskiego, decyduiącego z pod tego to niepra. wego Dekretu 1772. Rehabicyą.

Potrzecie dowodziło to Miasto, że łąki za Kolnicą wypływaią z Przywileiu 1564. bo początek zamiany za łąki po Rzekę Strumień zabrane do Wsi Nety wyprowadza się, że łąki Miastu nadane poczynaiące się od Mostu Mieyskiego pod samym Miastem będącego aż do Rzeki Kolnicy, y bor przez Dewoynę ograniczony, po położone przez tegoż Dewoynę kopce dotąd nayduiące się, ze wszelkim użytkiem y Karczmami po gwałtownym zaborze przez Ekonomią zabudowanemi, powinny być przez Sąd Kommissarski Miastu per Rehabitionem poddane.

Jakoż Sąd Kommissarski przez pięć Dni rożnemi narzucany Obiekcyami, Impressyami, tłumaczeniami, nawet postrachami, taką z powagą Dekretu Assessorskiego y sprawiedliwością, niemniey z Prawem zgodną dał naysprawiedliwszą co do uskutecznienia Rehabicyi Decyzyą. — *Sąd Kommissyiny następny ogłasza wyrok, gdy Dekret Assessorski w porządku okazania Granic Przywileiem zamierzonych, Sąd ninieyszy Kommissarski determinuiąc w postanowionych y przepisanych od siebie Regułach dwoiakie Sądownictwa pokazał stopnie, z iakich ułatwienie sporow granicznych ostatecznemu zostawuiąc dziełu, nayprzod Rehabicyą do gruntow za Dekretem Kommissarskim 1772. R niestannym odiętych przeznaczył, y one podać zalecił, zkąd ponieważ Sąd Kommissarski omiiać niemogąc pierwszego stopnia, z iakiego ma exekwować usądzoną Rehabicyą, a tym samym do poźnieyszego gdzie przy załatwieniu sporow granicznych Kognicya iest wolna ieszcze nie dochodząc, konkludować; czy Possessya przez Miasto okazana z nadaniem Przywileiu iest zgodna lub nie? nie zdoła, a do tego momentu odkładać skutek Rehabicyi, iako wyraźnym Dekretu warunkiem do naypierwszego poczęcia wskazany podobnie nie może, przeto w zadość czynieniu Dekretowi Assessorskiemu, pierwszą od skutkow Rehabicyi przedsię biorąc satysfakcyą, y wedle Processu, oraz Prawa żadney w tym czasie do ważności lub niewłaściwości co per principale wyświecić się ma, nie dopuszczaiąc się in accessorio kognicyi, podanie za Dekretem Assessorskim Rehabicyą sądzącym tych gruntow, iakie za Dekretem 1772. Kommissarskim odiętemi Miastu Augustowowi zostały, y do expedycyi takowego dzieła natychmiast przystąpienie deklaruie &c.*

Zapewnie każdy tak światły y sprawiedliwy zgodny z Dekretem Assessorskim y Prawem czytaiący Dekret Kommissarski może spodziewa się, że Plenipotenci Ekonomiczni Rehabicyą uskutecznić dozwolili, bynaymniey, owszem JPP. Dankiewicz y Karlewicz wraz gdy w koniec Mostu Mieyskiego Kommissarze wyiechali, y bor, łąki z osadzonemi koło samey Rzeki Strzelcami podawać Miastu chcieli fortiter teyże Rehabicyi bronili, w assystencyl kilkudziesiąt Fkonomicznych Strzelcow w ognistą broń przysposobionych, taką widząc oppozycyą Sąd Kommissarski, a przeskoczyć bez uskutecznienia Rehabicyi do oczywistego wyroku nie mogąc, Sprawę tę pro contraventione Dekretowi, nazad do Sądow Zadwornych odesłał. *Widzieć Dekret y czytać uczynioną oppozycyą.*

Po ktorey uczynioney zbroyney oppozycyi, lament y płacz całego Miasta Augustowa napełniaiąc powietrze, wzruszał każde sprawiedliwe serce, w Plenipotencie atoli Ekonomicznym wcale przeciwny zrobił effekt, bo pierwszy raz okazał z łez biednych ludzi wypogodzone czoło.

Nayiaśnieyszy Sądzie! nie dla exagieracyi Miasto Augustow tak swoią uciążliwość tłumaczy, bo rzecz sama mowi za niemi, te Miasto kilkaset osady w sobie maiące, nad samą Rzeką leży Netą, dwowa połaciami do samego przytykaiąc koryta, w takim tedy będąc położeniu, wysta-

wione

wione iest na tysiączne prześladowania Strażnikow Puszcz Ekonomicznych, bo czy to Woł, Krowa, Koń, Ciele, Wieprz, &c. przeydzie na tamtą stronę przez nader miałką Rzekę, wraz to chwytaią Strzelce Ekonomiczni, y od każdey sztuki po Złotych naymniey 9. opłacać sobie każą, drugie nawet giną; gdy zaś Gęś, albo Kaczka przepłynie, iuż ona własnością Strzelcow podług ich ułożenia staie się, co nawet podczas trwaiącey Kommissyi, ciż Strzelce dopełniali; odwołuie się w tym do JP. Dankiewicza a coż oni mogli bez Kommissyi wyrabiać, kiedy pod bokiem Sądu nic ich od takiego nie wstrzymało bezprawia, a gdy ktora Kobieta lub Chłopiec po Betki wyszedł do boru do naga obdarty, na wstyd przyrodzeniu ocwiczony obdarty bez odzieży do Miasta powracał; w tak tedy smutney y nader dotykaiącey lat 16. zostaiąc sytuacyi, gdy od przybliżonego iuż skutku raptem obrytną plenipotenta Ekonomicznego odsunięci zostali ręką, nich każdy zważy iaka w tysiącu Ludzi, rozpacz zal, y zgryzota była, iaki Płacz y narzekanie sam Plenipotent da naylepsze świadectwo, bo go to naywięcey bawiło.

Po uspokoieniu Zalu swego to Mieszczanie dopełnili co im Prawo nakazało to iest: na Zwierzchność Ekonomiczną y iey Plenipotenta Manifest zanieśli y o kontrawencyą dwom Dekretom Assessorskiemu y Kommissarskiemu, tak po Ekonomią iąko też Plenipotenta Mandat do Assessoryi podali. *Widzieć one.*

Gdy więc to się okazuie z przepowiedzianego Interessu, że widoczna iest dopełniona dwoiaka kontrawencya tak Dekretowi Assessorskiemu, Rehabicyą decyduiącemu, do gruntow wszystkich za Dekretem 1772. R. zaiętych, iako też Dekretowi Kommissarskiemu 1788. R. ten że Dekret Assesorski uskutecznić usiłuiącemu, tedy Sąd Nayiaś: peny kontrawencyine na tego kto się winnym być tey kontrawencyi okazuie rozciągnie, gdyż nie iest zamiarem Miasta Augustowa żeby nie winny za winnego pokutował y dla tego Plenipotent iest przypozwany.

Po ukaraniu zaś penami kontrawencyinemi dwoma to iest za każdą 6. Niedziel wieży y 100, kop podług Konstyt: 1764. ma być Miastu Augustowi podług oprowadzenia na Sądzie Kommissarskim Duktu Mieyskiego do gruntow przez Dekret 1772. R. zabranych Rehabicya dana obwodnicy w Dekrecie 1788. R. Kommissarskim wyrażoney słowa z Dekretu. *Ponieważ porządkiem Rehabicyi Possessya Miastu Augustowi w przody odięta ma być zwroconą: przeto opodanie oney urzędowe podług obwodzenia wizyi, mianowicie poczynaiąc od Rzeki Nety wychodzącey z Jeziora Necka kraiem czyli brzegiem tego Jeziora do Rzeczki Klonowicy tąż Rzeczką Klonowicą kray Jeziora białego do kopca nad tymże Jeziorem sytuowanego, a od tego kopca przez dalsze cztery kopce do Jeziora Sayna y do ostatniego kopca nadtymże Jeziorem położonego, w ktorym Sosna z zaciosami iedna wyrosła od tegoż Kopca przez Jezioro Sayno do Kopca podrugiey stronie będącego w ktorym dwie Sosny z zaciosami staremi nayduią się od tamtego Kopca przez dalsze Kopce Borem y Lasem aż do Rzeki Kolnicy z Jeziora Kolna idącey y niedaleko od tego Jeziora Granice dla Puszczy Miastu Augustowowi czyniącey, ztamtąd tąż Rzeczką Kolnicą wciąż idąc przez Uroczysko Obuchowszczyzne aż do Łąk Mieyskich po tamtey stronie Kolnicy zaczynaiących się, od zaczęcia tych Łąk wlewą złamawszy się około samey Puszczy Krolewskiey y Krasnoboskiey idąc aż do iezіora Sosnowki, kray tego Jeziora do Rzeki Nety zostawuiąc Puszczą Grunta y Łąki Mieyskie y co kolwiek natych Gruntach nayduią się poprawey do Miasta Augustowa a polewey Puszcze JKMc Grodzieńską. &c.*

Ze po te wszystkie znaki była Possessya Mieyska, to wyżey Cytowane Dokumenta przekonywaią, że granica y Kopce w Borze pzez Dewoyne były usypane to Przywiley 1564. R. świadczy, że to wszystko zabrał Dekret 1772. on sam przeczytany dowiedzie, ale tego nawet Ekonomia czasu Kommisarskiego 1788. R. nie wypierała bo y Dekret Kommissarski 1788. R. upewnia przez słowa *oddzielnie że Possessya wedle wizyi ze strony Miasta obwodzona, nie będąc przez Ekonomią wyparta &c:*

Lecz gdyby y wyparta nawet była, tedy Miasto Augustow wedle brzmienia Prawa Art: 92. z Rozd: 4. przysięgą probuie, że po te znaki y opprowadzenie na Sądzie Kommissarskim w Possessyi było słowa Prawa *y dowiedzieli bądź pismem iakim &c. y przysięgą swą spokoynego dzierżenia swego tego Imienia albo Ludzi tedy to z czego był wybił Sąd mu zarazem w dzierżenie y ktemu gwałtu 20. groszy skazać ma.*

Okazali Pismo nie wątpliwe Mieszczanie, Ekonomia Possessye za Dekretem 1772, nie wypiera, Miasto ieszcze 70. osobom jurament na Possessyi zabiera, spodziewa się przeto iż Sąd według opisaney obdukcyi uzna dla tegoż Miasto Rehabicyą przez co uniknie się znow Tysiąc na gruncie tłumaczeń przez Plenipotentow Ekonomicznych nastąpić mogących y na granice Mieszczanom zapowiedaiących *że chyba wnuki Wasze tę sprawę skończą* y zawepnie ieszcze do zerwania Kommissyi dążących.

Przewidziało to Miasto Augustow ieszcze na pierwszym terminie, ze Plenipotenci Ekonomiczni zerwą Kommissyą y dla tego taką w Produkcie dawnieyszym położyło konkluzyą.

Dla tego Mieszczanie Augustowscy proszą Rehabicyi przez Urząd nie przez Kommissyą gdyż łatwiey iest iednego Urzędnika sprowadzić iak kilku a Sąd przywiązawszy do Kommissyi Rehabicyą od wymiaru prędkiey sprawiedliwości nadal odsunie Miasto, bo interesem będzie Ekonomii trać wyprowadzenie Aktu Kommisyi od ktorego ufundowania zwrot gwałtownie zabraney Possessyi zawisać będzie.

Te Miasta Augustowa wczesne przeczucie smutnym doświadczeniem uskutkowane zostało, nie dana Rehabicya, Sąd Kommissarski zerwany, wymiar prędkiey Sprawiedliwości obrotnie od Miasta usunięty został.

Z własnego zatym, a nader bolesnego doświadczenia nauczone Miasto, naypokornieyszą zanosi do Sądu Prozbę, ażeby Rehabicya z pod Dekretu R. 1772. iuż determinowana przez in possessyonowanie Miasta po wyżey opisaną obwodnicę, ile kiedy Mieszczanie na niey Jurament ofiaruią, uskuteczniona została.

I żeby Bór Miastu nadany po Granic przez Dewoynę położoną, aż po Rzekę Kolnicę rozciągaiący się, przysądzony został, na zweryfikowanie zaś Znakow Granicznych przez Dewoynę, położonych, a Przywileiem R. 1564. utwierdzonych, żeby Sąd Kommissarski naznaczony został.

Tudzież żeby Łąki do Kolnicy i za Kolnicą leżące aż do Jeziora Sosnowki przez Uroczyska kawał, Sosnówki Przomiszcza rozciągaiącey się z Przywileiu R. 1564. wypływaiące, a R. 1568. Listem Króla Zygmunta Augusta na Zamian przeznaczone, Dekretem Kommissarskim R. 1688. utwierdzone, dwuwieczną Possessyą według złożonych dowodów, ugruntowane Miastu przyznane były.

Zeby nawet Sądowi zdało się przy tak światłych dowodach uznawać Miastu Jurament, tedy od niego Miasto nie unika, owszem

chę

chętnie przysięga, nawet w 70. osób na tym, iako tych Łąk od Mostu pod samym Miastem będącego aż do rzeki Kolnicy, i za Kolnicą po Jeziorko Sosnówkę leżących, od Przed - Unii ciągle przez lat górą dwieście aż do Roku 1772. w niekwestyonowanym Aktorstwie i Possessyi zostawało, iako Uroczyska Kawał, Sosnowki Promiszcza, Jeziorko Sosnowka, za rzeką Kolnicą leżą, i iako Dokumenta sprawiedliwe przynieśli.

Przysądziwszy zatym Sąd te Łąki na oznaczenie ich Sąd Kommissarski naznaczy.

Tudzież żeby podać się maiący Bór ztymwszystkim był oddany Miastu, cokolwiek na nim nayduie się, *bo qui in alieno ædificat non sibi, sed domino fundi.* Pobudowała Ekonomia Karczmów dwie, i Strzelców kilku, czyli kilkunastu w Borze Mieyskim, iednę Karczmę Upartą nazwała, że upornie Mieszczanie przy swoiey Własności stawali, zatym te wszystkie Edyfikacye z Boru Mieyskiego postawione maią się Miastu dostać.

W tym mieyscu zważyć mylność Wniosku Ekonomii, chce ona dowodzić: że łąki od Mosttu nadane, zaczynać się powinny od tego Mostu, co iest w białych brzegach, nie od tego, co iest pod Miastem. Na odbicie tego, Miasto powiada: że Most pod Miastem był 1564. R. bo o nim Przywiley świadczy, więc od niego łąki zaczynały się. Ten zaś na białych brzegach, dopiero R. 1754. wystawiony, iak świadczy Przywiley Augusta III. Ze zaś Karczmy i Strzelców za Mostem nie było, to 1772. Ekonomiczna Mappa świadczy.

Zleci także Sąd, Kommissyi, żeby Inkwizycyą, Kalkulacyą, i weryfikacyą pro re Miasta odbyła.

W Artykule zaś Expensów Prawnych, ieźli Sąd wszystkich nie zechce decydować do 40,000. Złotych Polskich likwiduiących się, tedy przynaymniey te, których Ekonomia przez zerwanie Aktu Kommis: wrocić powinna, to iest: przynaymniey 8,000. Złotych Polskich, bo wszelki Expens na Kommissyą, i sprowadzenie Kommissarzów, utrzymywanie ich do dwóch Niedziel, i na Proceder teraźnieyszy bez powinnego łożony zamiaru. Z tym nawet Warunkiem: ażeby przyszły Akt Kommissarski przez Ekonomią własnym kosztem *etiam adhibito Brachio Militari*, podług Prawa 1784 i 1788. był uskuteczniony.

Uwaga, co do Czynszów.

Odbiiaiąc sprzeciwieństwo Dekretom Assessorskiemu i Kommissarskiemu R. 1788. dopełnione zapewne tak, iak na Kommissyi wnosił, użyie Plenipotent Ekonomiczny tych Argumentów, których na zbronienie Rehabicyi używał. — Iż dlatego nie może Miasto zyskać Rehabicyi. — Ze XX. Kamenduli w Leśnictwie Perstuńskim byli przez Króla Jana fundowani. — Ze Mieszczanie familiarnie z temiż Xiężmi żyli, kilku ich w Zakonie było. — Ze Wizyą zabranych Gruntów, iak Obchod Kalwaryi była uskuteczniona. — Ze Konstytucya Roku 1776. Magdeburgiie w Litwie pokassowała. — Ze Miasto Augustów, ma tak wielkie, iak Kowno Nadanie. — Ze to Miasto iest nierządne. — Ze Edukacyi, Szkół, Rzemie-

ślników &c. nie ma. — Ze Jarmarkami się bawi. — Ze Magistrat pilnuie Mieyskiey własności, i skutecznie Proceder kończy. — Ze Domy są wiezdne, a Trunków dobrych nie ma. — Ze Ratusz drewniany. — Ze z Prussakami Handel utrzymuie. — Ze duch Obywatelski radzi nie dać Rehabicyi. — Ze nakoniec całe Miasto do Litwy, a zatym do Ekonomii należy. — Lubo pewien iestem, że te wszystkie główne w rozumieniu Plenipotenta Ekonomicznego, będą użyte Racye, iednak że ich czczość nie zdaie się nawet zasługiwać na odpowiedź, przeto zostawuią się bez odpowiedzi, iedna zaś z nich, co do zażądanych Czynszów przez Ekonomią, że przynaymniey ma cień iakiegoś Objektu pokrótce na nią się odpowiada?

Nie wypiera się ta prawda: że Król Zygmunt August, Przywileiem swoim Roku 1564. nadaiąc Grunta: Bór, i Łąki Miastu Augustowi, Czynsz od nich do Skarbu Królewskiego determinował taki, iaki ustanowiony był przez Rewizorów; lecz to też równie niewypartą iest prawdą: że wtenczas wszystkie Starostwa żadnego nie maiąc przedziału, równie się Skarbowi Królewskiemu opłacały.

Lecz kiedy za Zygmunta III. Przedział stawał między Rzecząpospolitą, a Królem, kiedy Król dla siebie wyłączał niektóre Starostwa na Stół, i które dotąd pod tytułem Dóbr Królewskich w Litwie nayduią się, wtenczas tenże Król Zygmunt III. wszystkich dalszych Starostw zrzekł się dla Rzeczypospolitey, ze wszelkim z nich Użytkiem, a między innemi wyrzekł się i Starostwa Augustowskiego, iakże może Ekonomiczna Zwierzchność pretendować od Augustowskich Gruntów opłaty, kiedy całkiem Augustów do Ekonomii nie należy, kiedy Bór i Łąki od Gruntów Ekonomicznych przed utworzeniem teyże Natury 24. laty wprzód odeszły, kiedy Unia wiecznie tę Possessyą utwierdziła, kiedy Ekonomiczna Zwierzchność przez dwieście lat aż do momentu Dekretu Roku 1772. Pretensyi o Czynsze nie formowała, kiedy Dekret Assessorski w R. przeszłym zapadły, lubo podobna o Czynsze Prozba Ekonomii wnoszona była, iey nie przyiął.

Z tych więc powodow spodziewamy się, że prozba Ekonomii teraz przez Sąd uchylona zostanie directe, żeby próżnego wielomostwa iuż niestawała się Przyczyną, ile kiedy Miasto Augustow podług oryginalnych locationis swoich Przywileiow podatki wszystkie, iedne do Starostow Augustowskich, drugie do Skarbu Rzeplitey Koronnego opłaca.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0023297

